

Дата: 01.02.2022

Малець Наталя Олексіївна

Дисципліна: **Шрифти**

Група № 21

Урок № 7-8

Тема уроку: **Шрифт Антиква**

Практична робота: Антиква

Мета уроку: повторити та закріпити досягнення учнів за попередніми темами; уточнити та поглибити попередньо засвоєні знання, ознайомити учнів шрифтами Антиква; розвивати аналітичне мислення, професійні навички, тренувати увагу, пам'ять; виховувати професійну культуру, уважність, старанність, вміння зосереджуватися, приймати самостійно конструктивні рішення.

Матеріали уроку:

Історична довідка

Виникнення

Шрифт антиква бере початок від каролінгського мінускула, яким написані книги часів імперії франків [Карла Великого](#). У 14 ст. в епоху [Відродження](#) учені-гуманісти збирали й вивчали вцілі давньогрецькі та римські рукописи. Значна частина рукописів дійшла не в оригіналах, а списках 8–9 ст., написаними каролінгським мінускулом. Шрифт досліджуваних рукописів гуманісти назвали *littera antiqua* (лат. — стародавня буква), або антиква.

Етапи розробки

Антикву в різний час розроблювали [Леонардо да Вінчі](#), [А. Дюрер](#), математик Л. Пачіолі (Італія), друкар К. Гарамон (Франція), Ф. Гріффо (Італія) та ін.

1470 в Італії друкар Н. Жансон (1420–1480, Франція) започаткував групу шрифтів «антиква венеціанська гуманістична» (Humanist, Venetian) як альтернативу готичному шрифту.

Наприкінці 15 ст. — у 18 ст. виникла антиква старого стилю — велика група шрифтів, біля витоків якої стояв венеціанський друкар [А. Мануцій](#). Антиква старого стилю як більш убористий шрифт дала можливість економити площину при складанні. Сучасні шрифти антикви старого стилю створено на основі старовинних накреслень, з урахуванням національних традицій: Bembo (1490, Італія); Garamond (1530, Франція); Ehrhardt (1680, Німеччина); Caslon (1720, Англія), Old Style (1852, Шотландія); Imprint (1912, Англія).

Антикву нового стилю (Modern, Didone) розроблено в епоху класицизму. У 1700-х, з появою гладшого паперу, нових технологій друкування, шрифт став втрачати подібність до рукописного. Над антиквою нового стилю працювали [Ф. Дідо](#), видавець Дж. Бодоні (1740–1813; Італія), Й. Ю. Вальбаум (1724–1799; Німеччина).

Перехідна антиква (Transitional) з'явилася в середині 18 ст. в епоху [бароко](#).

Характеристика

Особливості накреслення

Основні графічні особливості класичної антикви:

- наявність засічок;
- малоконтрастність;
- порівняно довгі засічки, іноді асиметричні й заокруглені на кінцях.

Основою для побудови літер є прямокутник. Більшість літер алфавіту, за винятком широких («Ш», «Ж», «Ю»), вписуються в прямокутник і мають однакову ширину, а букви з округлими контурами («О», «В» та ін.) — овальної форми.

Класифікація та особливості різновидів

Антиква на основі латиниці

Відома класифікація шрифтів — розробка чеського знавця латиниці О. Главси. Саме на неї спирається британський стандарт BS 2961:1967, який визначає вісім груп шрифтів, з яких чотири — антикви.

Антиква венеціанська гуманістична (Humanist, Venetian) — шрифти, які легко відтворюються, лаконічні, прості в читанні. За накресленням подібні до найстарішого римського капітального шрифту. Прикладом цієї групи є шрифти Humanist — елегантні, з похилим натиском; накреслення тяжіє до каліграфічного письма. Із сучасних шрифтів до венеціанської антикви належать шрифти Centaur, Cloister Old Style, Horley Old Style, Kennerley, Veronese, Garamond.

Антиква старого стилю (Garalde, Old Style) — класичні книжкові шрифти. Візуально менш каліграфічні, з рівними й твердими літерами, похилою віссю овалу, невеличким вічком рядкових знаків, літера «е» — з горизонтальною рискою. Засічки малих літер шрифтів старого стилю розташовані під кутом, що імітує нахил пера. Завдяки наслідуванню рукописного шрифту всі вигнуті лінії літери мають перехід від товстого штриха до тонкого. При цьому контраст у товщині штриха помірний.

Антиква нового стилю — її вирізняє однорідність, чітка структурованість, стриманість. Літери мають вертикальну вісь овалу, високий контраст і довгі, повністю горизонтальні, тонкі засічки, що з'єднуються зі штрихами під прямим кутом чи з легким заокругленням. Сучасні шрифти цієї групи: Bodoni (1810, Італія); Walbaum (1820, Німеччина); Modern Extended (1830, Шотландія), Ultra, Times Bold.

Перехідна антиква (Transitional) — має естетику бароко: їй притаманна витонченість, тонкі штрихи, складна форма засічок. Гравійовані мідні літери створюють враження однорідності й симетрії. Літери мають контраст основних і сполучних елементів літер, заокруглені тонкі засічки, вертикальну вісь овалу. Найпопулярнішими нині є Baskerville (1760, Англія); Fournier (1760, Франція); Bell (1780, Англія); Scotch Roman (1790, Шотландія).

Антиква на основі кирилиці

Кириличні шрифти розрізняють за контрастом між основними та сполучними штрихами, наявністю засічок, їхньою формою та розмірами, контурами цифр, формами літер «Д», «Ц», «Л», знаком питання, круглими частинами літер «О», «Р» та «В». Державний стандарт СРСР «Шрифти друкарські» (ГОСТ 3489–71 «Шрифты типографские») виділяє кілька груп шрифтів.

Медієвальні (від [фр. médiéval](#) — середньовічний), або різноширинні шрифти — гарнітури з помітною контрастністю штрихів, короткими засічками у вигляді поступового потовщення кінців основних штрихів, що наближаються за своєю

формою до трикутника, переважно з похилими осями круглих літер. Медієвальним шрифтам притаманна гротескова виразність, але вони зручні для читання, тож придатні для верстки великих текстів. До медієвальних шрифтів належать: Literaturnaya, Bannikovskaya, Ladoga, Lazurski, Times, Garamond.

Звичайні шрифти — гарнітури з контрастними штрихами, довгими тонкими прямыми засічками, що поєднуються з основними штрихами під прямим кутом, інколи легким заокругленням. Літери округлі з вертикальними осями. Наприклад, Century, Elizavet, Nord, Bodony.

Нові малоконтрастні шрифти — мають малоконтрастні штрихи з потовщеними засічками, переважно із заокругленими кінцями, які поєднуються з основними штрихами під прямим кутом або легким заокругленням. Для цих шрифтів характерне широке вічко; вони читабельні. У цій групі — гарнітури Academy, Journal, Schoolbook, Kudriashov.

A B C D E F G H I J K L M N O
P Q R S T U V W X Y Z
a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v w
x y z 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Венеційська антиква

A B C D E F G H I J K L M N
O P Q R S T U V W X Z
a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u
v w x y z 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Стара антиква

A B C D E F G H I J K L M N
O P Q R S T U V W X Y Z
a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t
u v w x y z
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Перехідна антиква

A B C D E F G H I J K L M N
O P Q R S T U V W X Y Z
a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t
u v w x y z
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Нова антиква

Значення

Антикву широко використовують у наборі основного тексту та заголовків друкованих документів, а також в оформленні текстів та заголовків в Інтернеті (зручність читання антикви з екрану монітора є наразі дискусійним питанням). Гарнітури антикви нового стилю (Bodoni, Walbaum, Modern Extended, Ultra, Times Bold) виглядають ефектно, особливо у великих кеглях, але різкий перехід від товстої лінії до тонкої вадить тривалому читанню. Тому ці шрифти оптимально застосовувати для заголовків і виділення текстових блоків.

Шрифтова композиція — це гармонійно пов'язаний між собою набір букв, блоків тексту та інших його деталей, із яких складається **композиція**.

Практична робота:

1. Для виконання знадобиться 1 листи формату А3
- 2. За допомогою шрифту Антиква виконати написання шрифтової композиції:**

Архітектура - теж літопис світу: вона говорить тоді, коли вже мовчать і пісні, і перекази.

Перевірка знань:

1. Що таке шрифт ?
2. Які елементи букв ви знаєте?
3. Охарактеризуйте шрифт Антиква?